

(อม.๓๐)

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๙/๒๕๖๓

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๓/๒๕๖๕

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๓ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายพุทธิพงษ์ ฤาชัย ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านโอง อำเภอบ้านโอง จังหวัดลำพูน วาระที่ ๒ ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗, ๑๘๘

ผู้ถูกกล่าวหาให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง และเอกสารประกอบคำร้อง พอวินิจฉัยได้แล้ว จึงให้คำพิพากษาว่า ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านโอง อำเภอบ้านโอง จังหวัดลำพูน วาระที่ ๒ ตามประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕

และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๘ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของตน ได้แก่ รายการเงินลงทุน ๓ รายการ รวมมูลค่า ๔,๗๘๐,๐๐๐ บาท

มีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า คดีของผู้ร้องขาดอายุความและสามารถใช้มาตรการบังคับทางการเมืองแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ภายหลังการกระทำความผิดยังคงบัญญัติให้การจูงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบเป็นความผิดอยู่และมีระวางโทษเท่าเดิมคือจำคุกไม่เกินหกเดือนและปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดบังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง แต่เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มิได้บัญญัติอายุความไว้เป็นการเฉพาะจึงต้องนำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยอายุความมาใช้บังคับ ดังนั้น หากผู้ร้องมิได้ยื่นคำร้องและมิได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาศาลภายในกำหนด ๕ ปี นับแต่วันกระทำความผิด คดีย่อมเป็นอันขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) เมื่อผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านโฮ้ง ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ ที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้องตามมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ การที่ผู้ถูกกล่าวหาได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบกรณีพ้นจากตำแหน่งต่อผู้ร้องในวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๘ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินให้ถูกต้องครบถ้วนอันเป็นการจูงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ต้องถือว่าการกระทำความผิดดังที่ผู้ร้องอ้างเกิดขึ้นในวันดังกล่าว แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ ภายในกำหนดเวลา ๕ ปี

แต่ก็ปรากฏว่ายังไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหา มาศาล ผู้ถูกกล่าวหาเพิ่งมาศาลและได้รับการประกันตัวไปเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๓ ซึ่งเกินกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว คดีส่วนอาญาจึงเป็นอันขาดอายุความ และมีผลให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) จึงไม่อาจลงโทษผู้ถูกกล่าวหาได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม ส่วนที่ผู้ร้องมีคำขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา นั้น ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองอันเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในฐานะพลเมืองของรัฐ ซึ่งสืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา ศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ ก็ต่อเมื่อได้วินิจฉัยชี้ขาดคดีในส่วนอาญาแล้ว การที่กฎหมายกำหนดให้มาตรการบังคับทางการเมืองรวมเป็นส่วนหนึ่งของคดีอาญาเช่นนี้ ย่อมไม่อาจแยกออกจากการวินิจฉัยความผิดทางอาญาได้ และต้องถือว่าเป็นโทษที่เกี่ยวข้องกับโทษทางอาญา การใช้มาตรการบังคับทางการเมืองดังกล่าว จึงต้องอยู่ภายใต้บังคับกำหนดอายุความทางอาญาด้วย เมื่อสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปแล้ว ย่อมไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาบังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ และไม่จำต้องวินิจฉัยปัญหาข้ออื่นอีกต่อไปเพราะไม่ทำให้ผลคดีเปลี่ยนแปลง

พิพากษายกคำร้อง.

นายเสรี เพศประเสริฐ

นางสาวสิริกานต์ มีจุล

นายสุนทร เฟื่องวิวัฒน์

นายกิตติพงษ์ ศิริโรจน์

นายพิชัย เพ็งผ่อง

นายเกษิตศ มงคลศิริภัทรา

นายชัยยุทธ ศรีจำนงค์

นางสาวบุญมี ฐิตะศิริ

นายประทีป ดุลพินิจธรรมา